

SmartSearch – egy intelligensebb és mélyebb kereső

A ProQuest Information and Learning 2004 júliusában indította *SmartSearch* szolgáltatását, amely különösen a kevésbé gyakorlott keresők számára hasznos, olyanoknak, akik nem biztosak a keresés során a teaurusz és a Boole-algebra használatában. A *SmartSearch* elemzi a felhasználó keresőkifejezéseit, egybeveti őket a ProQuest ellenőrzött szótárával, és javaslatokat tesz kapcsolódó témákra és kiadványokra.

Indításkor egy üres keresőlap jelenik meg, amelyen négyféle kereső módszer közül lehet választani. A találatok három helyen jelennek meg: a képernyő felső felében két dobozban a javasolt témák és a kiadványok, a képernyő alsó felében a találatok táblázata. Az eredményeket háromféleképpen lehet megjeleníteni: a kivonat, az oldal képe és a cikk PDF formátuma.

A leglátványosabb funkciók a téma- és kiadványajánlatok. A rendszer elemzi a keresőkifejezést, és kiválasztásra felajánl további 10 keresési kritériumot. Például a „kék hegy” kifejezés kereséséhez a bányászat, idegenforgalom, kávétermelés, geológia, műanyaggyártás és vadvilág kifejezések mind felhasználhatók. A keresőkifejezések gondos elemzési képessége a ProQuest adatbázisok mély tartalmi feltártságát bizonyítja. Az adatbázisok gördülő menüje lehetővé teszi a kereső számára, hogy a kiválasztott adatbázis tartalmának megfelelően finomítsa, és időben szűkítse a keresést.

/Information World Review, 206. sz. 2004. október, p. 35./

(J. É.)

A WilsonWeb felhasználói statisztikái

A *WilsonWeb*, a H. W. Wilson Internet referenzs-adatbázis szolgáltatója kiadta a *Project COUNTER* (Counting Online Usage of Networked Electronic Resources = a hálózaton elérhető elektronikus források online használatának mérése) segítségével készített használati-statisztikai jelentést. A rendszert azzal a céllal tervezték, hogy képes legyen rögzíteni és cserélni az online használati statisztikákat a könyvtárosok, kiadók és információközvetítők között. Mivel a COUNTER-rel készí-

tett adatbázis-statisztikák a könyvtárosok számára egyre a fontosabbak, a Wilson is elkészíti a COUNTER-jelentéseket. A cég folytatni fogja más jelentések ajánlását is, amelyek a korábbi ICOLC-követelményeknek megfelelően készültek. A WilsonWeb statisztikai jelentések az adatbázis-használatot, a munkaállomás használatát, a használat csúcspontját, a folyóirat- és IP-használatot, valamint az elutasított hozzáféréseket tartalmazzák. Az információ automatikusan kérhető hetente vagy havonta, illetve igény szerint letölthető.

/Library Journal, 2004. november 15. <http://www.libraryjournal.com/index.asp?layout=articlePrint&articleID=CA479166/>

(J. É.)

A Dialog újjáalakítja a világ legrégibb szerves kémiai adatarchívumát

A Dialog újjászervezi és kibővíti a Beilstein-gyűjteményt, mely 1771-ig visszanyúló feljegyzéseivel a világ legrégibb szerves kémiai adatbázisa. A Dialog kínálja gyűjtemény három részből áll, amelyek külön-külön és együtt is kereshetők:

- *Beilstein Facts*: szerves vegyületek jellemzői, úm. szerkezet, olvadáspont, sűrűség stb. 1771-ig visszamenőleg;
- *Beilstein Reactions*: több mint kilencmillió kémiai reakció és készítmény adatai;
- *Beilstein Abstracts*: publikált irodalom- és szabaldalmi jegyzék (1771–1979), illetve mintegy 175 fontos folyóirat (1980-tól) cikkeinek bibliográfiai adatai és tartalmi kivonata.

Az első Beilstein-kézikönyv 1881-ben jelent meg, és ezeröttszáz vegyületet tartalmazott, az utolsó nyomtatott változat (1998-ban) már hétmilliót. A frankfurti székhelyű nonprofit Beilstein Intézet gondozásában lévő gyűjtemény 1,9 millió dokumentum feldolgozásával és indexelésével épül, több mint kilencmillió vegyületet, kilenc és félmillió reakciót tartalmaz.

A Dialog azt ígéri, hogy az új rendszer könnyen elérhető, megérhető és kereshető, hozzáférése pedig kedvezőbb díjszabású lesz.

Kapcsolódó honlapok:

Beilstein Institut: <http://www.beilstein-institut.de>
Dialog: <http://www.dialog.com>

/Dialog-sajtóközlemény, 2004. november 3. http://www.dialog.com/pressroom/2004/beilstein_110304.shtml

Managing Information, 11. köt. 10. sz. 2004. p. 17./

(Z. D.)

Az ALEPH 500 a British Libraryben

Az Ex Libris integrált könyvtári rendszerét, az ALEPH 500-at három szakaszban vezette be a British Library. Alkalmazásba vették még a DigiToolt a könyvtárak felajánlott elektronikus folyóiratok tárolására. Az SFX kontextusérzékes csatolószervert és a Metalib információs portált 2004 végéig helyezik üzembe. Az új rendszer – felváltva a British Library korábbi rendszereit – támogatja a gyarapítást, a katalogizálást, az olvasótermi és a távoli felhasználók hozzáférését a katalógushoz, és más

szolgáltatásokat, mint pl. a távoli dokumentumkéréseket, a digitális multimédia tételek katalogizálását és visszakeresését. Előnye, hogy az összes könyvtári rekord egyfajta szabványnak felel meg, a korábbi gyakorlattal szemben ugyanazt a rendszert lehet használni a könyvtári tevékenységek széles körében, a külső rendszerekhez való kapcsolódáshoz, és más szervezetekkel folytatott bibliográfiai rekordcseréhez. A licencteljesítés számú belső munkatárs és OPAC-felhasználó számára vették meg. Az ALEPH-be közel 30 millió rekordot vittek be.

A British Library a tizennyolcadik nemzeti könyvtár, amely az ALEPH-et választotta. Gyűjteményeit 250 éve gyarapítják, állományában 150 millió egység tükrözi az írott civilizációt.

/Advanced Technology Libraries, 33. köt. 8. sz. 2004. p. 1., 9./

(J. É.)

IFLA-hírek

Az IFLA és az IPA (International Publishers Association) közös nyilatkozatban fejezte ki sajnálkozását afölött, hogy az USA kormánya korlátozni kíván amerikai személyeket abban, hogy bizonyos országokból (Kuba, Irán, Líbia, Szudán) származó információs anyagokat feldolgozzanak és közzétegyenek. A nyilatkozatot 2004. június 20-án bocsátották ki.

Az Irányító Tanács elbúcsúzott az IFLA eddigi főtítkáráról, Ross Shimmontól, és üdvözölte az új főtítkárt, Ramachandran Rasut.

Az Irányító Tanács levélben nyilvánította ki részvétét a spanyol Nemzeti Könyvtárnak: az intézmény munkatársai közül néhányan életüket veszítették a madridi terrormerényletben.

A konferenciákat tervező bizottság elfogadta az észak-nemzeti Könyvtár javaslatát a 2005-ös *könyvtárközi kölcsönzési és dokumentumszolgáltatási konferencia* megrendezésére.

Szentpétervárott 2005. március 16–18-án tartják azt a konferenciát, amelynek témája *a cenzúra és az információhoz való hozzáférés története és jelene*. Témái közül néhány: az információs társadalomtól a tudás társadalmáig; kormánypolitika és -felelősség az információhoz való hozzáférés

biztosításában; az információs társadalom jogi kérdései; az információ irányításának modern eszközei és az információs viselkedés etikája; az információhoz való jog az elektronikus környezetben (a szűrés problémái); állami cenzúra és a társadalmi csoportok cenzúrája (választás két rossz közül); információs kultúra, tudomány és józan ész az információs társadalomban; a könyvtárak és a tömegmédia újságíróinak szerepe az információs társadalom kialakításában.

Mintegy a fenti konferencia folytatása a 2005. június 15–17-én a Loughborough University által szervezett másik nemzetközi tanácskozás, melynek témája *a szabadság és az információ kapcsolata*. A témakört olyan kifejezések jellemzik, mint a szólás szabadsága, szellemi szabadság, tanszabadság, oknyomozó újságírás, korrupcióellenes programok, bizalmasság és magánszféra, adatvédelem, hivatali titkok, a szellemi tulajdon és az információ ára.

A 6. világkonferenciát tervezi megrendezni Oslóban 2005. augusztus 11. és 13. között a 71. IFLA-konferenciához és -közgyűléshez (aug. 14–18.) csatlakozóan a szakmai továbbképzés szekciója a következő témában: *folyamatos szakmai fejlődés – felkészülés új szerepekre a könyvtárakban*.

/IFLA Journal, 30. köt. 3. sz. 2004. p. 247–253./